

ਇਕ ਕੁੜੀ ਤਿੰਨ ਮਰਦ

(ਨਾਟਕ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਕਥਾਕਾਰ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਆ ਕੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।)

ਕਥਾਕਾਰ : ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਚਲੇ ਆ ਰਹੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਔਰਤ ਦੀ ਥਾਂ ਘਰ ਦੀ ਚਾਰ ਦੀਵਾਰੀ ਵਿਚ ਮਿਥੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਥੇ ਉਹਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਉਥੇ ਉਹ ਧੀ ਹੈ, ਉਹ ਪਤਨੀ ਹੈ, ਉਹ ਮਾਂ ਹੈ। ਇਸ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਖਾਤਰ ਉਹ ਮਰਦ ਦੀ ਹਰ ਜ਼ਿਆਦਤੀ ਸਹਿਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮਰਦ ਉਹਨੂੰ ਘਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੁਝ ਹੱਕ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਬਦਲਦੇ ਹਾਲਾਤ ਨਾਲ ਹੁਣ ਇਸ ਚਾਰ ਦੀਵਾਰੀ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਵਿਚ ਕਈ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਔਰਤ ਹੁਣ ਚਾਰ ਦੀਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਈ ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਹੁਣ ਵੀ ਧੀ ਹੈ, ਪਤਨੀ ਹੈ, ਮਾਂ ਹੈ। ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੀ ਸਲੂਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਡਾ ਫਿਕਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਕਰ ਬਾਰੇ ਚੇਤਨਾ ਹੀ ਸਾਡੇ ਨਾਟਕ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਟਕ ਦੀ ਨਾਇਕਾ ਹੈ ਅੰਚਲਾ।

(ਅੰਚਲਾ ਮੰਚ ਦੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਲੰਘਦੀ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਪਹਿਰਾਵਾ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲੀ ਮਾਸਟਰਨੀ ਹੈ।)

ਕਥਾਕਾਰ : ਅੰਚਲਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਹਾਣੀ ਨਾਟਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੁਣਾਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਕ ਪਾਸੇ ਦੇ ਮਾਈਕ 'ਤੇ ਬੋਲੇਗੀ ਤਾਂ ਉਹ ਉਹਦੀ ਸਵੈਕਥਨੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਾਏ ਤਾਂ ਉਥੇ ਨਾਟਕ ਵਾਪਰੇਗਾ। ਇਹ ਨਾਟਕ ਗੁਰਦਿਆਲ ਦਲਾਲ ਦੀ ਇਕ ਕਹਾਣੀ 'ਤੌਲੀਏ' 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਤੌਲੀਏ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਹਾਣੀ ਲੇਖਕ ਨਾਇਕਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਬੋਧਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪਿਛੋਂ ਅਵਾਜ਼ : ਅਹੁ ਸਾਹਮਣੇ ਅਲਮਾਰੀ ਪਿਛੇ ਪੁਰਾਣਾ ਤੇ ਮੈਲ ਭਰਿਆ ਤੌਲੀਆ

ਵੇਖਦੀ ਏ ਨਾ, ਜਦੋਂ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ ਬੜਾ ਸੁਹਣਾ ਸੀ, ਲਿਸ਼ਲਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੈਲ ਸਮੋਈ ਹੋਣੀ ਏ। ਪਹਿਲਾਂ ਹਰ ਕੋਈ ਮੂੰਹ ਸਾਫ਼ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਹੱਥ ਪੂੰਝਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਹਰ ਕੋਈ ਜੁੱਤੀ ਸਾਫ਼ ਕਰਕੇ ਅਲਮਾਰੀ ਪਿਛੇ ਸੁੱਟ ਦੇਂਦਾ ਏ।

ਅੰਚਲਾ : (ਮਾਇਕ ਇਕ ਤੋਂ) ਕੀ ਮੇਰਾ ਹਸ਼ਰ ਇਸ ਤੋਲੀਏ ਵਾਂਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਹਾਣੀ ਲੇਖਕ ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੈਨੂੰ ਖ਼ਬਰਦਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਕਹਾਣੀ ਉਥੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਸਕੂਲ ਹੀ ਕਹਿ ਲਵੋ ਕਿਉਂਕਿ ਬੱਚੇ ਵੀ ਇਥੇ ਪੜ੍ਹਣ ਨੂੰ ਆਉਂਦੇ ਨੇ ਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਆਉਂਦੇ ਨੇ। ਉੱਝ ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਇੱਟ ਚੁੱਕੋ ਤਾਂ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸਕੂਲ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਨੇ। ਪੰਸਾਰੀ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਵਰਗੇ, ਹੈਂਡਮਾਸਟਰ ਵੀ ਅਨਪੜ੍ਹ ਵਰਗੇ ਹੀ ਪੜ੍ਹੇ ਹੋਏ, ਮੈਨੇਜਰ ਵੀ ਅਨਪੜ੍ਹ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਿਧਰੇ ਹੋਰ ਸਮਾਈ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਖੋਲ ਲਏ ਸਕੂਲ। ਆਪ ਨੂੰ ਚਾਹੇ ਇੱਲ ਤੇ ਕੁੱਕੜ ਨਾ ਆਉਂਦਾ ਹੋਵੇ, ਬਣ ਬੈਠੇ ਰੰਨਾ 'ਚ ਧੰਨਾ, ਗੋਪੀਆਂ 'ਚ ਕਾਨ੍ਹ ਤੇ ਇਹ ਨੇ ਇਸ ਸਕੂਲ ਦੇ ਹੈਂਡਮਾਸਟਰ, ਇਹ ਮੈਨੇਜਰ ਵੀ ਹਨ ਜਾਂ ਕਹਿ ਲਵੋ ਇਹ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਭ ਕੁਝ ਨੇ।

(ਇਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਬੰਦਾ ਆ ਕੇ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ। ਅੰਚਲਾ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।)

ਹੈਂਡਮਾਸਟਰ : ਅੰਚਲਾ

ਅੰਚਲਾ : ਹਾਂ ਜੀ

ਹੈਂਡਮਾਸਟਰ : (ਜ਼ਰਾ ਮੁਝ ਬਣਾ ਕੇ) ਮੈਂ ਇਹ ਗੱਲ ਤੇਰੀ ਕੋਈ ਝੂਠੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ, ਸਗੋਂ ਇਕ ਸਚਾਈ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਦੀ ਤੂੰ ਸਕੂਲ ਆਈ ਏਂ, ਸਕੂਲ ਦਾ ਸਾਰਾ ਆਲਾ-ਦੁਆਲਾ ਹੀ ਬਦਲ ਗਿਆ ਏ।

ਅੰਚਲਾ : ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਰ ਆਪਣਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹਾਂ। ਉੱਝ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਏ।

ਹੈਂਡਮਾਸਟਰ : ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਇਕ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਏ, ਖਲੋਤੀ ਕਿਉਂ ਏਂ, ਬੈਠ।

ਅੰਚਲਾ : ਦੱਸੋ।

ਹੈਂਡਮਾਸਟਰ : ਤੇਰੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਸਕੂਲ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਸੁਧਰ ਗਿਆ ਪਰ ਮੇਰੀ ਨੀਂਦ ਤੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਏ।

(ਇਕ ਮੁਦਰਾ ਵਿਚ ਫਰੀਜ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੰਚਲਾ ਮਾਈਕ 1 'ਤੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।)

ਅੰਚਲਾ : (ਮਾਈਕ -1 'ਤੇ) ਮੈਂ ਸੁਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਬਾਪ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬੰਦੇ ਦੀ ਮੇਰੇ ਕਰਕੇ ਨੀਂਦ ਕਿਉਂ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਈ ਏ ।

ਅੰਚਲਾ : (ਵਾਪਸ ਨਾਟਕ ਵਿਚ) ਉਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ? ਸਰ ਮੈਂ ਸਮਝੀ ਨਹੀਂ ।

ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ : ਬੁਰਾ ਨਾ ਮਨਾਈ, ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਦਾ ਸਬੰਧ ਏ... ਜਿਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਏ... ਇਕ ਅਚਵੀ ਜਿਹੀ ਮੈਨੂੰ ਚੈਨ ਨਹੀਂ ਲੈਣ ਦੇਂਦੀ... ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ।

ਅੰਚਲਾ : ਸਰ, ਤੁਸੀਂ ਦਸੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ ? ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰੇ ।

ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ : ਤੈਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਯਾਦ ਤਾਜ਼ਾ ਹੋ ਗਈ ਏ, ਜਿਹੜੀ ਅੱਜ ਤੋਂ ਵੀਹ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇਕੱਲਿਆਂ ਛੱਡ ਕੇ ਚੱਲੀ ਗਈ ।

ਅੰਚਲਾ : ਅੱਛਾ, ਇਹ ਤਾਂ ਬੜੀ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਹੋਈ ਸੀ, ਜੀਵਨ ਸਾਥਣ ਉਸ ਉਮਰ ਵਿਚ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੀ ਜਾਏ ਤਾਂ ਇਹ ਬੰਦੇ ਲਈ ਬੜੀ ਦੁੱਖਦਾਇਕ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੀ... ਪਰ ਸਰ ਮੈਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ, ਮਤਲਬ ਕਿ ਆਪਣੀ ਮਰ ਗਈ ਪਤਨੀ ਦੀ ਯਾਦ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆ ਗਈ ?

(ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ ਬੱਸ ਉਹਦੇ ਵੱਲ ਵੇਖਦਿਆਂ ਵੇਖਦਿਆਂ ਫਰੀਜ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੰਚਲਾ ਮਾਈਕ -1 'ਤੇ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।)

ਅੰਚਲਾ : (ਮਾਈਕ -1 'ਤੇ) ਇਹ ਬੁੱਢਾ ਗੱਲ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਏ, ਪਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ, ਮੇਰੀ ਗਰਦਨ ਤੇ ਮੇਰਾ ਸਰੀਰ ਨਿਹਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਇਹਦੀ ਭੈੜੀ ਨੀਅਤ ਦਾ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ। ਇਹਦੇ ਮੂੰਹ 'ਚੋਂ ਤਾਂ ਲਾਲਾਂ ਵਗ ਰਹੀਆਂ ਨੇ

ਅੰਚਲਾ : (ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ) ਸਰ, ਕੀ ਤੁਹਾਡੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਸੀ ?

ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ : ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਤੇਰੇ ਵਰਗੀ ਸੀ, ਉਹੀ ਅੱਖਾਂ, ਉਹੀ ਬੁੱਲ, ਉਹੀ ਨੱਕ... ਹਾਏ ਰੱਬਾ ਮੈਂ ਕਿੰਨਾ ਨੀਚ ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ।

ਅੰਚਲਾ : ਸਰ, ਤੁਸੀਂ ਠੀਕ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋ, ਧੀ ਦਾ ਰੂਪ ਮਾਂ ਉੱਤੇ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਏ । ਉਹ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਵਾਂਗ ਹੋਵੇਗੀ । ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਸਮਾਨ ਹੋਏ । ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਧੀ ਸਮਝ ਲਵੋ । ਨੀਂਦ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ।

(ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਅਜੀਬ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿਚ ਉਹ ਫਰੀਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।)

ਅੰਚਲਾ : (ਮਾਇਕ -1 'ਤੇ) ਧੀ ਦੀ ਗੱਲ ਉਹਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰ ਲੱਗੀ। ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣਾ ਜਾਲ ਸਮੇਟ ਲਿਆ। ਮੈਂ ਉਹਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਤੋਂ ਪਛਾਣ ਗਈ ਸਾਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਧੀ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਬੱਸ ਹੱਵਸ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਜਵਾਨ ਔਰਤ ਦੀ ਲੋੜ ਏ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਹੱਸਣਾ ਤਾਂ ਭੁੱਲ ਗਏ ਹੋਣ। ਮੇਰੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵੜਦਿਆਂ ਹੀ ਉਹ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ। ਕੁਰਸੀ ਉੱਤੇ ਇੰਝ ਪੈਰ ਇੱਕਠੇ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਜਿਵੇਂ ਜੂਏ ਵਿਚ ਸਭ ਕੁਝ ਹਾਰਿਆ ਹੋਇਆ ਕੋਈ ਮਲੰਗ ਨਸ਼ੇ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਖਾਈ ਬੈਠਾ ਹੋਵੇ। ਕਦੀ ਕਦੀ ਉਹ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਇੰਝ ਵੇਖਦੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋਣ... ਅੰਚਲਾ ਨਾ ਸਤਾ, ਮੈਨੂੰ ਇੰਝ ਨਾ ਸਤਾ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤਬਾਹ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਮਾਰੂਥਲਾਂ 'ਚ ਭਟਕਦਾ ਇਕ ਬੇਅਸੂਲਾ ਰਾਹੀ ਹਾਂ, ਕੀ ਤੂੰ ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ ਦੋ ਬੂੰਦਾਂ ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦੀ? ਪਰ ਮੈਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਇਕ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਦਫ਼ਤਰ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੇਵਰ ਬਿਲਕੁਲ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਹੈਂਡਮਾਸਟਰ : ਦੇਖ ਅੰਚਲਾ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਤੇਰਾ ਪੜ੍ਹਾਉਣ 'ਚ ਕੋਈ ਜੀਅ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਸਾਡਾ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਤਾਂ ਹੈ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕੋਈ ਪੜ੍ਹਾਏ ਜਾਂ ਨਾ ਪੜ੍ਹਾਏ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਇਹ ਸਾਡੀ ਰੈਪੂਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਏ। ਸੋ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੱਲ੍ਹ ਤੋਂ ਸਕੂਲ ਨਾ ਆਈਂ।

ਅੰਚਲਾ : (ਮਾਇਕ -1 'ਤੇ) ਮੈਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਜਵਾਬ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਸ ਦੀ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਸਿਰ ਚੱਕਰਾ ਗਿਆ। ਡਿੱਗਦਾ ਢਹਿੰਦਾ ਘਰ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਘੁੰਮ ਗਿਆ। ਬਾਪ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਸਿਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਘਰ ਵਿਚ ਮਾਂ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮੰਜਾ ਮੱਲੀ ਪਈ ਏ। ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਹੱਦ ਦਰਜੇ ਦਾ ਲੋਫਰ ਨਿਕਲਿਆ ਏ। ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੱਲੇਗਾ?

ਅੰਚਲਾ : (ਵਾਪਸ ਨਾਟਕ ਵਿਚ) ਸਰ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਇਹ ਜੁਲਮ ਨਾ ਕਰੋ। ਤੁਸੀਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ 20 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿੱਛੜ ਗਈ ਪਤਨੀ ਵਾਂਗ ਲੱਗਦੀ ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਬੈਠ ਕੇ ਤੁਹਾਡੀ ਪਤਨੀ ਵਾਲੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਵਾਂ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਕ ਪਿਤਾ ਨਹੀਂ ਇਕ ਮਰਦ ਹੀ ਸਮਝਾਂਗੀ।

ਹੈਂਡਮਾਸਟਰ : ਠੀਕ ਏ ਮੈਂ ਵੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਤੈਨੂੰ ਹੋਰ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਅੰਚਲਾ : ਵਾਅਦਾ ?

ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ : ਹਾਂ, ਇਕ ਮਰਦ ਦਾ ਵਾਅਦਾ।

ਅੰਚਲਾ : (ਮਾਇਕ -1 'ਤੇ) ਸੋ ਇਹ ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾਂ ਕਹਿ ਲਵੋ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮਾਲਕ ਉਮਰ ਦੇ ਸੱਠ ਪੂਰੇ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਪਰ ਹਾਲੇ ਉਹ ਮਰਦ ਨੇ। ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਘੰਟਿਆਂ ਬੱਧੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਬੈਠੀ ਚਾਹ ਪੀਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹਾਂ। ਇਕ ਬੁੱਢਾ ਬੋਸ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੋਰ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਵੇਖੇ ਕੋਈ ਸੌਖੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਪਰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਬੰਦਾ ਆਦੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਇਹ ਇਕ ਮਰਦ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ।

(ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਾਲ ਚਲਦਾ ਹੋਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਵਾਕਈ ਮਰਦ ਹੈ।)

ਅੰਚਲਾ : (ਕੁਝ ਵਕਫੇ ਬਾਅਦ ਮਾਇਕ -1 'ਤੇ) ਇਸ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਮਰਦ ਨਾਲ ਵਾਹ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਾ ਇਕ ਖ਼ਾਸ ਬੰਦਾ ਹੈ। ਮਾਸਟਰ ਦਿਲਬੀਰ (ਮਾਸਟਰ ਦਿਲਬੀਰ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਟਾਈ ਠੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ) ਉਹ ਹਰ ਵੇਲੇ ਇਸ ਉਡੀਕ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਏ ਕਿ ਮੈਂ ਕਦ ਸਟਾਫ਼ ਰੂਮ ਵਿਚ ਆਵਾਂ ਤੇ ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰੇ। ਕਦੀ ਉਹ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਿਚ ਟਾਈ ਠੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਏ, ਕੋਈ ਫਿਲਮੀ ਗੀਤ ਗੁਣਗੁਣਾ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਏ। ਕਦੀ ਆਪਣੇ ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸੈੱਟ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਏ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਹੀ ਕਰਦੀ ਸਾਂ ਪਰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਮੇਰੀ ਉਸ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੋ ਗਈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਾਫੀ ਦਿਲਚਸਪ ਨੇ ਤੇ ਅਗਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵੀ ਕਰਦੀਆਂ ਨੇ। ਇਕ ਦਿਨ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ...

ਦਿਲਬੀਰ : ਅੰਚਲਾ ਜੀ ਇਹ ਸੂਟ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕਮਾਲ ਦਾ ਲੱਗਦਾ ਏ ਤੇ ਉੱਤੇ ਇਹ ਮੈਚਿੰਗ ਚੁੰਨੀ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੜਾ ਸਲੀਕਾ ਏ ਪਹਿਨਣ ਦਾ... ਕਿਆ ਕਨਟਰਾਸਟ ਏ। ਵਾਹ ਬਈ ਵਾਹ... ਇਕ ਗੱਲ ਪੁੱਛਾਂ ਤਾਂ ਬੁਰਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਮਨਾਓਗੇ ?

ਅੰਚਲਾ : ਕੀ ?

ਦਿਲਬੀਰ : ਪਹਿਲੇ ਵਾਅਦਾ ਕਰੋ, ਬੁਰਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਮਨਾਓਗੇ ਤਾਂ ਪੁੱਛਾਂਗਾ।

ਅੰਚਲਾ : ਨਹੀਂ ਮਨਾਉਂਦੀ ਬਾਬਾ।

ਦਿਲਬੀਰ : ਪੁੱਛਣਾ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ, ਦੱਸਣਾ ਹੀ ਏ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਕੁੜੀ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਨਹੀਂ ਵੇਖੀ... ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਕੀ ਸਾਰੇ ਇੰਡੀਆਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਵੇਖੀ।

ਅੰਚਲਾ : ਹੱਟ (ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਮਾਇਕ 'ਤੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।)

ਅੰਚਲਾ : (ਮਾਇਕ -1 'ਤੇ) ਰੱਬ ਨੇ ਜਦੋਂ ਔਰਤ ਨੂੰ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਤਾਂ ਇਕ ਖਾਸ ਹਦਾਇਤ ਇਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਤਾਰੀਫ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਾ ਕਰਨਾ। ਸੋ ਮੈਂ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੀ। ਉੱਝ ਵੀ ਇਹ ਮਰਦ ਬੁੱਢੇ ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ ਵਰਗਾ ਮਰਦ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਜਵਾਨ ਏ। ਮੈਨੂੰ ਮਾਂ ਦੀ ਕਹੀ ਗੱਲ ਯਾਦ ਆ ਗਈ... ਹੁਣ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲੀਏ ਜੇਕਰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਚੰਗਾ ਸਾਥ ਲੱਭ ਸਕੇ ਤਾਂ ਜਾ ਲੱਭ ਲਈ, ਮੇਰਾ ਭਾਰ ਹੌਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੀ ਇਹ ਉਹ ਸਾਥ ਹੋ ਸਕੇਗਾ ? ਹੋ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸਕੇਗਾ? ਇਹਨੇ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਵਰਗੀ ਕੁੜੀ ਸਾਰੇ ਇੰਡੀਆਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਵੇਖੀ।

ਦਿਲਬੀਰ : ਨਰਾਜ਼ ਹੋ ਗਏ ਹੋ ? ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਪੈਰਾਂ 'ਚ ਸਿਰ ਰੱਖ ਕੇ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। (ਛਾਤੀ 'ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਇਕ ਮੁਦਰਾ ਵਿਚ ਫਰੀਜ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।)

ਅੰਚਲਾ : (ਮਾਇਕ -1 'ਤੇ) ਇਹ ਕੀ ? ਇਹਨੇ ਤਾਂ ਫ਼ਿਲਮੀ ਡਾਇਲਾਗ ਵਰਤਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਨੇ। ਫ਼ਿਲਮੀ ਹਰਕਤਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਨੇ। ਕਿਧਰੇ ਇਹ ਪਖੰਡੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ? ਸੰਭਲ ਕੇ ਅੰਚਲਾ... ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਛਾਤੀ 'ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਦਿਲਫੈਂਕ ਆਸ਼ਕਾਂ ਵਾਂਗ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਮਾਸਟਰ ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਚਿੱਕ ਚੁੱਕ ਕੇ ਅੰਦਰ ਆ ਗਿਆ।

ਵਿਜੈ : (ਸ਼ੈਤਾਨਾਂ ਵਾਲੀ ਮੁਸਕਾਨ ਮੁਸਕਾਂਦਾ ਹੋਇਆ। ਸੌਰੀ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਡਿਸਟਰਬ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਚ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਇਕ ਏ। ਸਕੂਟਰ 'ਤੇ ਆਈਏ ਤਾਂ ਵਾਲ ਖਿੱਲਰ ਹੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ। ਜੇ ਵਾਲ ਸੈੱਟ ਨਾ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਸਟੂਡੈਂਟਸ 'ਤੇ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ।

(ਟੇਢੀ ਅੱਖ ਨਾਲ ਵੇਖਦਾ ਹੋਇਆ ਬਾਹਰ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।)

ਅੰਚਲਾ : (ਦਿਲਬੀਰ ਨੂੰ) ਜੋ ਹੋਇਆ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਹੁਣ ਇਹ ਹੋਰਨਾਂ ਕੋਲ ਫਜ਼ੂਲ ਦੀ ਬਕਵਾਸ ਕਰੇਗਾ।

ਦਿਲਬੀਰ : ਕੀ ਕਰ ਲਵੇਗਾ ? ਟੰਗ ਨਾ ਭੰਨ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਅੰਚਲਾ : ਪਰ ਸਾਡੀ ਭੰਡੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ?

ਦਿਲਬੀਰ : ਨਹੀਂ, ਇਹ ਭੰਡੀ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਹਦੇ ਪਾਜ ਖੋਲ ਦਿਆਂਗਾ। ਇਹਦੀਆਂ ਇਕ ਇਕ ਯਾਰੀਆਂ ਮੇਰੇ ਪੋਟਿਆਂ 'ਤੇ ਲਿਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਨੇ, ਥਾਂ-ਥਾਂ ਖੋਹ ਖਾਂਦਾ ਏ, ਤੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰ।

(ਬਾਹਰ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।)

ਅੰਚਲਾ : (ਮਾਈਕ -1 'ਤੇ) ਇਕ ਮਰਦ ਦੂਜੇ ਮਰਦ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਾਜ਼ ਜਾਣਦਾ ਏ। ਹੁਣ ਮਾਸਟਰ ਵਿਜੈ ਕੋਈ ਨੇਕ ਬੰਦਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਉਹਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਖੋਟ ਹੀ ਹੋਣੀ ਏ। ਇਸੇ ਲਈ ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ੈਤਾਨਾਂ ਵਾਂਗ ਮੁਸਕਰਾਂਦਾ ਹੋਇਆ ਬਾਹਰ ਗਿਆ ਏ। ਪਰ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਾਂ?... ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦੀ ਨਹੀਂ, ਮਾਸਟਰ ਦਿਲਬੀਰ ਮੈਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਇੱਜ਼ਤ ਵੀ ਮਾੜੀ ਨਹੀਂ। ਬੜੇ ਯਕੀਨ ਨਾਲ ਉਹਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋ ਪਿਆਰ ਦਰਮਿਆਨ ਖਲੋਵੇਗਾ ਉਹਦੀਆਂ ਟੰਗਾਂ ਭੰਨ ਦੇਵਾਂਗਾ... ਤਾਂ ਫੇਰ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਜਿਹੜੀ ਉਹਨੇ ਕੀਤੀ।

ਦਿਲਬੀਰ : ਅੰਚਲਾ ਜੀ, ਇਕ ਗੱਲ ਪੁੱਛਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਰਾਤ ਕੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ?

ਅੰਚਲਾ : ਰਾਤ ਕੀ ਕਰਦੀ ਰਹੀ, ਬਸ ਸੁੱਤੀ ਰਹੀ।

ਦਿਲਬੀਰ : ਤੁਹਾਨੂੰ ਨੀਂਦ ਆ ਗਈ ?

ਅੰਚਲਾ : ਕਿਉਂ ਨਾ ਆਂਦੀ। ਕਿਉਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਆਈ ?

ਦਿਲਬੀਰ : ਨਹੀਂ।

ਅੰਚਲਾ : ਨਹੀਂ ਆਈ, ਫੇਰ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਾਂ ?

ਦਿਲਬੀਰ : ਮੇਰੀ ਨੀਂਦ ਦਾ ਇਲਾਜ। ਹੋਰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਏ ?

ਅੰਚਲਾ : ਮੈਂ ਕਿਹਦੀ ਕਿਹਦੀ ਨੀਂਦ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਾਂ ? ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਵੀ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ।

ਦਿਲਬੀਰ : ਕਿਉਂ, ਉਸ ਬੁੱਢੇ ਨੂੰ ਕੀ ਤਕਲੀਫ ਏ ?

ਅੰਚਲਾ : ਉਹਨੇ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਹੱਥਾਂ ਮੇਰੀ ਬਣਾਈ ਚਾਹ ਪੀਣੀ ਹੁੰਦੀ ਏ।

ਦਿਲਬੀਰ : ਕਿਉਂ ?

ਅੰਚਲਾ : ਕਿਉਂਕਿ ਵੀਹ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਮਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਚਾਹ ਹੀ ਚੰਗੀ ਲੱਗੀ ਏ।

ਦਿਲਬੀਰ : ਤੇ ਕੀ ਵੀਹ ਸਾਲ ਉਹ ਮੂਤਰ ਹੀ ਪੀਂਦਾ ਰਿਹਾ ਏ।

ਅੰਚਲਾ : ਹਾਂ ਜੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਏ ਉਹ ਮੂਤਰ ਹੀ ਪੀਂਦੇ ਰਹੇ ਨੇ।

ਦਿਲਬੀਰ : (ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ) ਉਹਨੂੰ ਮੈਂ ਵੇਖਾਂਗਾ।

(ਬਾਹਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।)

ਅੰਚਲਾ : ਉਹਦਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣਾ ਮੈਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੱਗਾ। ਇਹ ਹੋਈ ਨਾ ਮਰਦਾਂ ਵਾਲੀ ਗੱਲ। ਇਕ ਮਰਦ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਦੀ ਮਾਸ਼ੂਕ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ

ਚਾਹ ਪਿਆਏ। ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਲਸਿਲਾ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਮੈਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਚਾਹ ਪਿਆਉਂਦੀ ਰਹੀ। ਉਹ ਕਦੀ ਕਦੀ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਕੇ ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਚੁੰਮ ਲੈਂਦੇ ਤੇ ਕਦੀ ਕਦੀ... ਚਲੋ ਕੀ ਦੱਸਣਾ ਏ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹੋਂ... ਤੁਸੀਂ ਸਮਝ ਹੀ ਗਏ ਹੋਵੋਗੇ। ਉਹ ਸਭ ਮੇਰੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਸੀ ਪਰ ਦਿਲਬੀਰ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਕੋਈ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਚਾਹ ਸੀ। ਉਸ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕੰਡਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਮਾਸਟਰ ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਸੀ। ਉਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਇਸੇ ਗੱਲ ਦੀ ਤਾੜ ਵਿਚ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਤੇ ਦਿਲਬੀਰ ਸਟਾਫ਼ ਰੂਮ ਵਿਚ ਇਕੱਲੇ ਹੋਈਏ ਤੇ ਉਹ ਕਿਧਰੋਂ ਨਾ ਕਿਧਰੋਂ ਟੱਪਕ ਪਏ। ਇਸੇ ਗੱਲੋਂ ਅਸੀਂ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਘੱਟ ਹੀ ਮਿਲੀਏ। ਘੱਟ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਸਾਡਾ ਚਿੱਠੀਆਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਅਸੀਂ ਬਾਹਰ ਹੋਟਲਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਮਿਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੋਈ ਵੀ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਦੀ ਰਹੀ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜੀ ਇਹ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਸੀ ਜਿਸ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ ਲੰਮੇ ਪੈ ਤੇ ਮੈਂ ਲੰਮੇ ਪੈ ਗਈ। ਤੇ ਇਕ ਦਿਨ... ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਉਹ ਦਿਨ, ਸਕੂਲ ਛੁੱਟੀ ਸੀ ਤੇ ਅਸੀਂ ਪਰਚੇ ਮਾਰਕ ਕਰਨੇ ਸਨ। ਸਟਾਫ਼ ਰੂਮ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਇਕੱਲੇ ਸਾਂ... ਦਿਲਬੀਰ ਨੇ ਮੌਕਾ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ।

ਦਿਲਬੀਰ : ਅੰਚਲਾ, ਆਪਾਂ ਪੰਛੀ ਹਾਂ ਪੰਛੀ, ਚੱਲ ਉਡਾਰੀਆਂ ਲਾਈਏ, ਇਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮੁੜ-ਮੁੜ ਨਹੀਂ ਆਉਣੀ।

ਅੰਚਲਾ : ਹੁਣ ਆਪਾਂ ਛੇਤੀ ਇਕ ਹੋ ਜਾਈਏ ਮੇਰੇ ਰਾਜਾ।

ਦਿਲਬੀਰ : ਇਕ ਹੈਗੇ ਤਾਂ ਹਾਂ।

ਅੰਚਲਾ : ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਆਪਾਂ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਈਏ... ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਦੀ...।

ਦਿਲਬੀਰ : ਅੰਚਲਾ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕੇ ਉਹ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ... ਬਾਕੀ ਰਹੀ ਬੱਚੇ ਕੀ ਗੱਲ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਾਂ ਠੀਕ ਕਰਵਾ ਦੇਵਾਂਗੇ।

ਅੰਚਲਾ : ਨਹੀਂ... (ਅੰਚਲਾ ਚੀਕਦੀ ਹੈ। ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਸਿਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਦਿਲਬੀਰ ਢੀਠਾਂ ਵਾਂਗ ਬਾਹਰ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੰਚਲਾ ਹੌਲੇ-ਹੌਲੇ ਉੱਠ ਕੇ ਮਾਈਕ -1 ਕੋਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।)

ਅੰਚਲਾ : (ਮਾਈਕ -1 'ਤੇ) ਮੈਂ ਕਦੇ ਖੰਭਾ ਵਾਲੀ ਚਿੜੀ ਵਾਂਗ ਫੜ-ਫੜਾ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈ। ਇਹ ਸਾਫ਼ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਫਿਲਮੀ ਕਹਾਣੀ ਵਾਂਗ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਕੁੜੀਆਂ ਰੋਜ਼ ਫਿਲਮਾਂ ਵੇਖਦੀਆਂ ਹਾਂ, ਪਰ ਸਿੱਖਦੀਆਂ ਕਦੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਵਿਜੈ

ਵੀ ਆ ਗਿਆ। ਉਹਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਇਕ ਕੈਸਿਟ ਸੀ।

ਵਿਜੈ : ਅੰਚਲਾ, ਤੂੰ ਗਲਤ ਬੰਦੇ ਦੇ ਢਹੇ ਚੜ੍ਹ ਗਈ ਏ। ਉਸਦੀ ਇਕ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਬਣੀ ਹੋਈ ਇਹ ਵੀਡੀਓ ਹੈ ਮੇਰੇ ਕੋਲ। ਜੇ ਕੱਲ੍ਹ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਕੱਲ੍ਹ ਮੇਨ ਬਜ਼ਾਰ 'ਚ ਗਿੱਲ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਆ ਜਾਈਂ... ਤਿੰਨ ਵਜੇ, ਅੱਗੇ ਤੇਰੀ ਮਰਜ਼ੀ।

ਅੰਚਲਾ : ਪਰ ਮੈਂ ਉਹ ਕੈਸਿਟ ਕਿਉਂ ਵੇਖਾਂ ?

ਵਿਜੈ : ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੈਸਿਟ ਤੇਰੀ ਅਤੇ ਦਿਲਬੀਰ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਦੀ ਇਕੋ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਕੋ ਕਾਪੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹੈ।... ਪੁੱਛੋਗੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆ ਗਈ ? ਇਹਦੇ ਲਈ ਬੜੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਕਰਨੀ ਪਈ ਤੇ ਇਕ ਦਿਨ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਹੀ ਗਿਆ... ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਹੋਟਲ ਦੇ ਇਕ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਸੀ ਤੇ...।

ਅੰਚਲਾ : ਵਿਜੈ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕੈਸਿਟ ਮੈਨੂੰ ਦੇ ਦੇ।

ਵਿਜੈ : ਦੇ ਦੇਵਾਂਗਾ... ਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਰਾਤ...।

ਅੰਚਲਾ : ਨਹੀਂ... ਨਹੀਂ... ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਲੀਲ ਨਾ ਕਰ।

ਵਿਜੈ : ਦਿਲਬੀਰ ਨਾਲ ਏਨੀਆਂ ਰਾਤਾਂ ਕੱਟੀਆਂ ਨੇ... ਸਾਨੂੰ ਗਾਹਕ ਹੀ ਸਮਝ ਲਵੀਂ।

ਅੰਚਲਾ : ਨਹੀਂ... ਨਹੀਂ... ਮੈਂ ਵਿਕਾਊ ਨਹੀਂ... ਮੈਂ ਦਿਲਬੀਰ ਨੂੰ ਸੱਚੇ ਦਿਲੋਂ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਵਿਜੈ : ਚੱਲ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਝੂਠਾ ਪਿਆਰ ਹੀ ਸਹੀ... ਉਂਝ ਸੋਚ ਲੈ ਇਹ ਕੈਸਿਟ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਖਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ... ਮੈਂ ਉਡੀਕ ਕਰਾਂਗਾ। ਜਦੋਂ ਇਕ ਹੱਥ ਲੈਣ ਦਾ ਇਕ ਹੱਥ ਦੇਣ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ... ਨਕਦੇ ਨਕਦੀ... ਉਂਝ ਤੂੰ ਦਿਲਬੀਰ ਦਾ ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰੀਂ... ਉਹਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਕੈਸਿਟ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਏ... ਉਹਦੇ ਵੱਲੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਏ ਕਿ ਮੈਂ ਜੋ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਏ ਉਹਦਾ ਪੂਰਾ ਮੁੱਲ ਲੈਣਾ ਮੇਰਾ ਹੱਕ ਏ।

(ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਵਾਂਗ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਾ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।)

ਅੰਚਲਾ : (ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ) ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਦਿਲਬੀਰ ਅਤੇ ਵਿਜੈ ਦੀ ਮਿਲਵੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਸੀ ? ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਦਿਲਬੀਰ ਦਾ ਪਿਆਰ, ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਕ ਹੰਢੇ ਹੋਏ ਖਿਡਾਰੀ ਦੀ ਖੇਡ ਸੀ। ਮੈਂ ਕੁਝ ਸੋਚ ਹੀ ਰਹੀ ਸਾਂ ਕਿ ਦਿਲਬੀਰ ਅੰਦਰ ਆਇਆ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਵਿਜੈ ਦੇ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿਚ ਸੀ।

ਦਿਲਬੀਰ : ਵਿਜੈ ਆਇਆ ਸੀ, ਕੀ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ?

ਅੰਚਲਾ : ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਤੂੰ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਏ, ਫਰੇਬੀ ਏ, ਕੁੱਤਾ ਏ, ਕਮੀਨਾ ਏ।

ਦਿਲਬੀਰ : ਉਹਨੇ ਉਹੋ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਨੇ, ਜਿਹੜੇ ਉਹਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਾਸਤੇ ਵਰਤਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ। ਉਂਝ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਮੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦ ਨੇ ਤਾਂ ਬੇਸ਼ੱਕ ਵਰਤ ਲੈ... ਪਰ ਕੱਲ ਕੈਪੀਟਲ ਪੁੱਜ ਜਾਵੀਂ 2 ਵਜੇ ਉਡੀਕਾਂਗਾ।

ਅੰਚਲਾ : ਤੂੰ ਦਫਾ ਹੋ ਜਾ... ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾ ਮੇਰਾ ਅੱਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਨਫਰਤ ਕਰਦੀ ਹਾਂ।

ਦਿਲਬੀਰ : ਪਰ ਹੋਟਲ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਆਉਣਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ। ਸਬੰਧ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿਣ ਨਾਲ ਥੋੜ੍ਹਾ ਟੁੱਟਦੇ ਨੇ... ਤੇਰੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਨੇ। ਜਦੋਂ ਤੇਰਾ ਵਿਆਹ ਹੋਵੇਗਾ, ਪੈਕਟ ਬਣਾ ਕੇ ਤੇਰੇ ਘਰਵਾਲੇ ਨੂੰ ਤੋਹਫਾ ਦਿਆਂਗਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ। ਸੋਚ ਲੈ... (ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਜਾਣ ਲਈ ਮੁੜਦਾ ਹੈ, ਜਾਂਦਿਆਂ ਜਾਂਦਿਆਂ) ਹੋਟਲ ਕੈਪੀਟਲ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਵਜੇ।

ਅੰਚਲਾ : (ਮਾਈਕ -1 'ਤੇ) ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾ ਰਹੀ ਹਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਕਹੋਗੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਜੱਗੋਂ ਬਾਹਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਇਥੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਚਲਦਾ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਸਭ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਡੀ ਏ ਮੰਡੀ। ਐਥੇ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਹੜ੍ਹ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਏ। ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਧੜਾ-ਧੜ ਇਹ ਮਾਲ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖਰੀਦਦਾਰ ਡਿਗਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦੇ ਸਗੋਂ ਘਰੂੰਡ ਭਰਕੇ ਮਾਸ ਟੋਂਹਦੇ ਨੇ, ਸੌਦਾ ਕਰਦੇ ਨੇ... ਇਕ ਮਰਦ ਜੋ ਮੇਰੇ ਬਾਪ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰ ਗਈ ਪਤਨੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਹਥੋਂ ਚਾਹ ਪੀਂਦਾ ਤੇ ਚਾਹ ਪੀਂਦਿਆਂ ਪੀਂਦਿਆਂ ਹੋਰ ਸੁਆਦ ਵੀ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਏ... ਜੇ ਮੈਂ ਉਹਨੂੰ ਚਾਹ ਨਹੀਂ ਪਿਆਉਂਦੀ ਤਾਂ ਕਹੇਗਾ ਮੈਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੀ। ਦੂਜਾ ਮਰਦ ਮੇਰੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਲੋੜਵੰਦ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦਾ ਭਾਰ ਹੋਲਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਜੇ ਮੈਂ ਇਸ ਮਰਦ ਨੂੰ, ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਸੋਹਣੀ ਕੁੜੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂ ਨਾ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਬਣਾਵਾਂ। ਤੀਜਾ ਮਰਦ ਇਕ ਦਾਅ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਕਮੀਨਾ ਬੰਦਾ ਏ। ਉਹ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਜੇ ਮਾਸਟਰ ਦਿਲਬੀਰ ਮੇਰੀ ਇੱਜ਼ਤ ਨਾਲ ਖੇਡ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਉਂ ਨਾ ਖੇਡੇ ? ਮੈਂ ਸਕੂਲ

ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਕੀ ਕੀਤੀ, ਮੈਂ ਖੁੰਖਾਰ ਭੇੜੀਆਂ ਵਰਗੇ ਬੰਦਿਆਂ ਵਿਚ ਘਿਰ ਗਈ ਹਾਂ। ਇਕ ਮਰਦ ਕੋਲ ਮੇਰੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਨੇ, ਇਕ ਮਰਦ ਕੋਲ ਕੈਸਿਟ ਏ, ਇਕ ਮਰਦ ਕੋਲ ਮੇਰੀ ਨੌਕਰੀ ਏ। ਇਹ ਤਿੰਨੋ ਮਰਦ ਮੇਰਾ ਮਾਸ ਨੋਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਨੇ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੇ ਬੁਲਾਇਆ। ਉਹ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਵਾਂਗ ਹੀ ਬੋਲਿਆ।

ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ : ਮੈਨੂੰ ਤੈਥੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅੰਚਲਾ।

ਅੰਚਲਾ : ਕੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਰ ਜੀ ?

ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ : ਮੈਂ ਉਹ ਕੈਸਿਟ ਵੇਖੀ ਏ, ਇਹ ਤੇਰੀ ਨੀਚਤਾ ਅਤੇ ਡਿੱਗੇ ਆਚਰਨ ਦੀ ਹੱਦ ਏ।

ਅੰਚਲਾ : ਸਰ ਜੀ, ਇਸ ਨੀਚਤਾ ਦਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਅਹਿਸਾਸ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਮੇਰੇ ਹੱਥੋਂ ਚਾਹ ਪੀਣ ਦੇ ਪੱਜ ਤੁਸੀਂ ਕਦੀ ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਘੁੱਟ ਲੈਂਦੇ ਸੀ। ਕਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਚੁੰਮ ਲੈਂਦੇ ਸੀ ਤੇ ਇਕ ਸ਼ਾਮ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਸ਼ਾਮ ਯਾਦ ਏ, ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਸਕੂਲ ਬੁਲਾਇਆ ਤੇ ਕੱਲੀ ਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਮਧੋਲ ਹੀ ਦਿੱਤਾ।

ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ : ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ ਤੂੰ ਹੁਣ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਨਹੀਂ ਰਹੀ।

ਅੰਚਲਾ : ਕਿਉਂ ?

ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ : ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ 'ਤੇ ਭੈੜਾ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਏ।

ਅੰਚਲਾ : ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਬੜਾ ਖਿਆਲ ਏ।

ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ : ਹਾਂ ਕੱਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਸੰਭਾਲਣੀ ਏ। ਮੈਨੂੰ ਬੜਾ ਦੁੱਖ ਏ, ਤੂੰ ਕੱਲ੍ਹ ਤੋਂ ਸਕੂਲ ਨਾ ਆਈਂ

(ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ ਰੋਅਬ ਨਾਲ ਉੱਠ ਕੇ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)

ਅੰਚਲਾ : (ਨੋਟ : ਹੁਣ ਸਾਰਾ ਮੰਚ ਉਹਦੀ ਮੂਵਮੈਂਟ ਲਈ ਹੈ।) ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਾਂ, ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕੁਝ ਕਰਨ ਲਈ ਰਹਿ ਹੀ ਕੀ ਗਿਆ ਹੈ ? ਕਿਉਂ ਨਾ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਲਵਾਂ... ਹਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਲਵਾਂ, ਖੂਹ ਵਿਚ ਛਾਲ ਮਾਰ ਦੇਵਾ, ਜ਼ਹਿਰ ਦੀ ਪੁੜੀ ਖਾ ਲਵਾਂ, ਪੱਖੇ ਨਾਲ ਲਟਕ ਕੇ ਫਾਹਾ ਲਾ ਲਵਾਂ।

(ਕਥਾਕਾਰ ਮੰਚ ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।)

ਕਥਾਕਾਰ : ਤੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਂਗੀ। ਤੇਰੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਨਾਲ ਇਸ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਜ਼ੁਲਮ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਏਗਾ।

ਅੰਚਲਾ : ਬਾਬਾ ਜੀ, ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਰਹਿ ਹੀ ਕੀ ਗਿਆ, ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਭਵਿੱਖ ਸਾਹਮਣੇ ਪਿਆ ਦਿੱਸਦਾ ਏ।

ਕਥਾਕਾਰ : ਕਿਹੜਾ ਭਵਿੱਖ ?

ਅੰਚਲਾ : ਬਾਬਾ ਜੀ, ਕਦੀ ਫੁਹਾਰਾ ਚੌਂਕ ਵਿਚ ਸੋਟੀ ਲਈ ਘੁੰਮਦੀ ਉਸ ਕੁਬੜੀ ਬੁੱਢੀ ਨੰਦਨਾ ਨਹੀਂ ਵੇਖੀ ? ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਬੀੜੀ ਦੇ ਟੋਟੇ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਤਰਲੇ ਕਰਦੀ ਫਿਰਦੀ ਏ।

ਕਥਾਕਾਰ : ਹਾਂ ਵੇਖੀ ਏ।

ਅੰਚਲਾ : ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਚੜ੍ਹਤ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਸੇਠਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਡੀਆਂ 'ਤੇ ਸ਼ਹਿਦ ਚਟਾਇਆ ਕਰਦੀ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ...

ਕਥਾਕਾਰ : ਪਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤੇਰਾ ਵੀ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਹੋਵੇ। ਤੇ ਮੇਰੀ ਸੁਣ (ਅੰਚਲਾ ਕਥਾਕਾਰ ਵੱਲ ਵੇਖਦੀ ਹੈ) ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ। ਕੀ ਉਮਰ ਏ ਤੇਰੀ 18 ਸਾਲ, 19 ਸਾਲ, 20 ਸਾਲ, ਤੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਗਲਤੀ ਹੋ ਗਈ... ਪਰ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਨਹੀਂ ਹੋਈ... ਤੈਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸਮਝ ਹੀ ਕਿਥੇ ਸੀ? ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਤੇਰੇ ਵਰਗੀ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਬੁੱਢੀ ਨੰਦਨਾ ਵਾਲਾ ਭਵਿੱਖ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ...

ਅੰਚਲਾ : ਹੁਣ ਕੀ ?

ਕਥਾਕਾਰ : ਉਹ ਮੈਂ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ, ਚੱਲ ਤੇਰੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਚੱਲਦੇ ਹਾਂ।

(ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਘੁੰਮ ਕੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।)

ਕਥਾਕਾਰ : (ਅਵਾਜ਼ ਦੇ ਕੇ) ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਬਾਹਰ ਆਉਣਾ। ਮਾਸਟਰ ਦਿਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਹਰ ਆਉਣਾ। ਮਾਸਟਰ ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਜੀ ਬਾਹਰ ਆਉਣਾ।

(ਤਿੰਨੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦੇ ਨੇ)

ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ : ਕੀ ਗੱਲ ਏ ਬਾਬਾ ਜੀ, ਕਿਉਂ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹੋ ?

ਦਿਲਬੀਰ : ਕਿਉਂ ਭੀੜ ਇਕੱਠੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ?

ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ : ਇਹ ਸਕੂਲ ਏ ਕੋਈ ਮੰਡੀ ਜਾਂ ਬਜ਼ਾਰ ਨਹੀਂ ?

ਕਥਾਕਾਰ : ਇਸ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦੇ ਹੋ ?

ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ : ਪਛਾਣਦੇ ਹਾਂ।

ਦਿਲਬੀਰ : ਪਛਾਣਦੇ ਵੀ ਹਾਂ ਤੇ ਜਾਣਦੇ ਵੀ ਹਾਂ।

ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ : ਇਹ ਚਾਲੂ ਮਾਲ ਏ।

ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ : ਇਹ ਚਰਿੱਤਰਹੀਣ ਏ।

ਕਥਾਕਾਰ : ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਸਕੂਲ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਚਾਲੂ ਮਾਲ ਏ, ਚਰਿੱਤਰ ਹੀਣ ਏ, ਪਰ ਦੱਸੋ ਇਹਨੂੰ ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਪੁਚਾਇਆ

ਕਿਸਨੇ?... ਚੁੱਪ ਕਿਉਂ ਹੋ? ਜਵਾਬ ਦੇਵੋ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਜਵਾਬ ਕੀ ਦੇਵੋਗੇ ਮੈਂ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ... ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਧੀਆਂ ਵਰਗੀ ਉਮਰ ਦੀ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਇਹਦੇ ਹੱਥਾਂ ਚਾਹ ਪੀਣ ਦੀ ਫਰਮਾਇਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਹੂਮ ਪਤਨੀ ਦੀ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਪਤਨੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸੀ ਤੇ ਹੌਲੇ ਹੌਲੇ ਇਸ ਉਮਰ ਵਿਚ ਵੀ, ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਕਬਰਾਂ ਵਿਚ ਹਨ, ਉਹਦੇ ਜਿਸਮ ਨਾਲ ਖੇਡਣ ਦੀ ਚਾਹ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ... ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਮਰਦ ਹੋ।

ਮਾਸਟਰ ਦਿਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ, ਉੱਝ ਤੁਸੀਂ ਛੱਟੇ ਹੋਏ ਲੁੱਚੇ ਤੇ ਬਦਮਾਸ਼ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹਵੱਸ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਜਾਲ ਸੁੱਟਿਆ। ਬਲੈਕਮੇਲ ਕਰਨ ਲਈ ਚਿੱਠੀਆਂ ਦਾ ਜਾਲ, ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਸ ਉਮਰ ਵਿਚ ਕੁੜੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਦੱਬੀਆਂ ਖਾਹਸ਼ਾਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਤੁਹਾਡਾ ਪਹਿਲਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਕੁੜੀ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਲਤੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਸੜਕ 'ਤੇ ਹੈ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਛੱਟੇ ਹੋਏ ਬਦਮਾਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਹੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮਰਦ ਹੋ।

ਤੇ ਮਾਸਟਰ ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਜੀ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਬੁਜ਼ਦਿਲੀ ਦੀ ਦਾਦ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ, ਗਿੱਦੜ ਫਿਤਰਤ ਦੇ ਮਾਲਕ... ਫਿਤਰਤ ਭਾਵੇਂ ਗਿੱਦੜਾਂ ਵਾਲੀ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਇੱਜ਼ਤਦਾਰ ਅਧਿਆਪਕ ਹੋ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮਰਦ ਹੋ। (ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵੱਲ) ਇੱਜ਼ਤਦਾਰ ਮਰਦੋ ਤੇ ਭੈਣੋਂ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਇਥੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਕੁੜੀ ਖੂਹ ਵਿਚ ਛਾਲ ਮਾਰ ਦੇਂਦੀ। ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣੀ ਸੀ ਜੇ ਇਹ ਬੇਗਾਨ ਦੀ ਸ਼ੀਸ਼ੀ ਆਪਣੇ ਸੰਘ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਲੰਘਾ ਲੈਂਦੀ। ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣੀ ਸੀ ਜੇ ਇਹ ਪੱਖੇ ਨਾਲ ਲਟਕ ਕੇ ਫਾਹ ਲਾ ਲੈਂਦੀ ਜਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਕ ਤੌਲੀਏ ਵਾਂਗ ਹਸ਼ਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲੈਂਦੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹਰ ਇਕ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਪੁੰਝ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਅੱਜ ਦੀ ਔਰਤ ਇਹ ਹਸ਼ਰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਗਲਤੀ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਕੋਲੋਂ ਹੁੰਦੀ ਏ। ਇਹਦੇ ਕੋਲੋਂ ਵੀ ਹੋਈ ਏ...ਪਰ ਇਸ ਗਲਤੀ ਦਾ ਅੰਜਾਮ ਮੌਤ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸਗੋਂ

ਗਲਤੀ ਦਾ ਇਕਬਾਲ ਕਰਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ
ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਤਨਿਆ ਹੋਇਆ ਮੁੱਕਾ ।

*(ਅੰਚਲਾ ਹੌਲੇ ਹੌਲੇ ਬਾਂਹ ਉੱਚੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਬੜੀ
ਜ਼ੋਸ਼ੀਲੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿਚ ਫਰੀਜ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਿੰਨੇ ਮਰਦ ਹਾਰੇ
ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿਚ ਫਰੀਜ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ।)*

(ਸਮਾਪਤ)

- -